

Danyýel Kitaby — Ýüz Altmış Ikinji

Rimiň pygamberlik döwri: görnüşiň ýüze çykarylmagy

Jeff Pippenger

2024-03-27

Rim görni berkarar edýär, we Rim öz «wagtynda» aýan edilýär. Bu, Sister White tarapyndan aýdylan beýannamadyr; onda ol öz-özünden düşnükli bolmaly zadyň nädip düşünilmelidigini beýan edýär:

“Ylham kitabydyr, ýöne ol şol bir wagtyň özünde açylan hem bir kitapdyr. Onda bu ýeriň taryhynyň soňky günlerinde bolup geçmeli ajaýyp wakalar beýan edilýär. Bu kitabyň taglymatlary anyk bolup, syrly we düşünilmez däldir. Onda Danielde berlişi ýaly şol bir pygamberlik ugry dowam etdirilýär. Käbir pygamberlikleri Hudaý gaýtalapdyr; şeýlelik bilen olara ähmiýet berilmelidigini görkezýär. Reb uly ähmiýeti bolmadyk zatlary gaýtalamaýar.” Manuscript Releases, 9-njy jilt, 8.

Reb hiç hili uly ähmiýeti bolmadyk zatlary gaýtalamaýar, Rim bilen baglanyşykly “wagtlar” bolsa gaýta-gaýta gaýtalanýar. Rim bilen baglanyşykly “wagta” düşünmek “uly ähmiýete” eýedir, çünki görüşi berkarar edýän mowzuk hökmünde Rimi ýüze çykarýan-da hut şol zatdyr. Papalygyň on iki ýüz altmyş ýyllyk hökümdarlygy bilen baglanyşykly şol wagt Daniýel we Ylham kitaplarynda göni ýedi gezek agzalýar.

Ol Beýik Taňra garşy uly sözler sözlär, Beýik Taňrynyň mukaddeslerini horlar hem-de wagtlary we kanunlary üýtgetmegi niýetlär; olar bir wagt, wagtlar we wagtyň ýarysy dowamynda onuň eline berler. Daniel 7:25.

Men derýa suwlarynyň üstünde duran, zygyr eşige bürenen adamyň sesini eşitdim; ol sag elini hem çep elini göge galdyryp, ebedilik ýaşaýanyň adyndan kasam edip şeýle diýdi: bu ýagdaý bir wagt, wagtlar we ýarym wagt dowam eder; mukaddes halkyň güýjüni dargatmak tamamlanyndan soň, bu zatlaryň ählisi tamamlanylýar. Daniel 12:7.

Emma ybadathananyň daşyndaky howluny bolsa goýup geç, ony ölçeme; çünki ol başga milletlere berildi; olar hem mukaddes şäheri kyrk iki aýlap aýak astyna salarlar. Ylham 11:2.

Men Öz iki şaýadama ygtyýar bererin, olar hem çul geýnip, bir müň iki ýüz altmyş gün pygamberlik ederler. Ylham 11:3.

Aýal çöl-beýewana gaçdy; ol ýerde onuň üçin Hudaý tarapyndan taýýarlanan bir ýer bardy, şonda ony müň iki ýüz altmyş gün bakyp-saklasynlar. Ylham 12:6.

Aýala uly bürgüdiň iki ganaty berildi; ol ýylan ýüzünden çola ýere, özüniň ornuna uçup barsyn diýip, şol ýerde bir wagt, wagtlar we ýarym wagt dowamynda iýmitlendirilýär. Ylham 12:14.

Oňa uly zatlary we küpür sözleri sözleýän bir agyz berildi; oňa kyrk iki aý dowam etmek ygtyýary berildi. Ylham 13:5.

Bu ýedi gönüden-göni salgylanma Rimiň dürli áydyň pygamberlik häsiýetlerini görkezýär. Hut şol parçalar arkaly Rim açylýar. Uýam Waýt hem bu döwürleriň “üç ýarym ýyl ýa-da 1260 gün” hökmünde-de görkezilýändigini goşýar. Injilde ne “üç ýarym ýyl”, ne-de “bir müň iki ýüz altmys güm” diýen aňlatmany tapýarsyňyz. Uýam Waýt diňe şol ýedi salgylanmanyň hasabyny şoňa laýyklykda ulanýar.

13-nji bapda (1–10-njy aýatlarda) başga bir wagşy haýwan — “gaplaňa meňzeş” — beýan edilýär; aždaha oňa “öz güýjüni, tagtyny we uly ygtyýaryny” berdi. Bu nyşan, protestantlaryň köpüsiniň ynanyşy ýaly, gadymy Rim imperiýasynyň bir wagtlar eýelän güýjüne, tagtyna we ygtyýaryna miras bolan papalygy aňladýar. Gaplaňa meňzeş wagşy haýwan barada şeýle diýilýär: “Oňa uly sözleri we küpürleri sözleýän bir agyz berildi.... Ol Hudaýa garşy küpür sözlemek, Onuň adyna, Onuň mukaddes çadyryna we göklerde ýaşaýanlara küpür etmek üçin agzyny açdy. Oňa mukaddesler bilen uruşmaga we olary ýeňmäge ygtyýar berildi; şeýle hem oňa ähli tireleriň, dilleriň we milletleriň üstünden häkimiýet berildi.” Danyýel 7-däki kiçi şahyň beýany bilen tas diýen ýaly birmeňzeş bolan bu pygamberlik gürrüňsiz papalyga ýşarat edýär.

“Oňa kyrk iki aý dowam etmäge ygtyýar berildi.’ We pygamber şeýle diýýär: ‘Men onuň kelleleriniň birini edil ölüme ýaralanan ýaly gördüm.’ We ýene: ‘Kim ýesirlige alyp gidýän bolsa, özi hem ýesirlige gider; kim gylyç bilen öldürýän bolsa, özi hem gylyç bilen öldürilmelidir.’ Kyrk iki aý Daniel 7-däki ‘bir wagt, wagtlar we ýarym wagt’, ýagny üç ýarym ýyl ýa-da 1260 gün bilen birdir — bu papalyk häkimiýetiniň Hudaýyň halkyny sütem etmelidigi döwürdir. Öňki baplarda beýan edilişi ýaly, bu döwür milady 538-nji ýylda papalygyň agalyk etmegi bilen başlap, 1798-nji ýylda tamamlandy. Şol wagtda papa fransuz goşuny tarapyndan ýesir alyndy, papalyk häkimiýeti ölümli ýarasyny aldy, we: ‘Kim ýesirlige alyp gidýän bolsa, özi hem ýesirlige gider’ diýen pygamberlik ýerine ýetdi.” Uly Göreş, 439.

Şeýle hem üç ýarym ýyly Rimi “aýan edýän” “wagt” hökmünde göz önünde tutmaga ylhamlanan ygtyýar bilen, Mukaddes Kitapdaky Rime degişli beýleki salgylanmalar hem ýüze çykýar.

Ýöne size hakykatdan aýdýaryn: asman üç ýyl alty aý ýapyk bolup, tutuş ýurtda uly açlyk bolan Ylýas günlerinde Ysraýylda köp dul aýallar bardy. Luka 4:25.

Ylýasyň üç ýarym ýyly, wagty Tyatira ýygynagyndaky papalyk Rimiň nyşany bolan Ýezebel bilen baglanyşdyrýar.

Emma meniň saňa garşy az sanly zatlarym bar, çünki sen özüni pygamber aýal diýip atlandyryýan şol Izebele ýol berýärsiň; ol Meniň hyzmatkärlerimi zyna etmäge we butlara hödürlenen zatlardan iýmäge öwretýär hem-de azdyrýar. Men oňa öz zynasyndan toba etmegi üçin wagt berdim; emma ol toba etmedi. Ylham 2:20, 21.

Dördünji ýygnağa, Ýezebel bilen şekillendirilenine, berlen “wagt” şol bir wagtda bir “ara” hem bolup durýar.

Ylýas hem biziň ýaly duýgy-hyjuwly bir adamdy, ýagys ýagmazlygy üçin ol yhlas bilen dogatd; we ýer ýüzüne üç ýyl alty aýlap ýagys ýagmady. Ýakup 5:17.

Kyrk iki aýyň bir mün iki ýüz altmyş gün bilen bir döwürdigini düşündirip, Waýt uýamyz bu döwri Mesihniň ýüzlenen “şol günler” diýip kesgitleýär.

Bu ýerde agzalýan döwürler — “kyrk iki aý” we “bir mün iki ýüz altmyş gün” — birdir, ikisi-de Mesihniň ybadathanasynyň Rimiň tarapyndan zulum çekmeli boljak döwrüni aňladýar. Papalyk agalygynyň 1260 ýyly biziň eramyz 538-nji ýylda başlady, şonuň üçin hem ol 1798-nji ýylda tamamlanmalydy. Şol wagtda fransuz goşuny Rime girip, papany ýesir etdi, ol hem sürgünde aradan çykdy. Tiz wagtdan soň täze papa saýlanan bolsa-da, şondan bäri papalyk ierarhiýasy öň eýe bolan häkimiýetini hiç haçan täzeden ulanyp bilmedi.

Ybadatyň yzarlanmagy 1260 ýylyň bütin dowamynda dowam etmedi. Hudaý Öz halkyna merhemet edip, olaryň otly synagynyň wagtyny gysgaltdy. Halasgär ybadatyň başyna geljek “uly muşakgat” barada öňünden aýdanda şeýle diýdi: “Eger şol günler gysgaldylymadyk bolsady, hiç bir beden halas bolmazdy; emma saýlananlaryň hatyrasyna şol günler gysgaldylar.” Matta 24:22. Reformasiýanyň täsiri arkaly yzarlama 1798-nji ýyldan öň bes edildi.” Uly göreş, 266.

Mesih hem-de White uýa-daş “şol günler” diýen aňlatmany papalyk Rimi kesgitleýän “wagty” hökmünde tanadýarlar. Daniel on birinji babyň otuz birinji aýatynda papalygyň ýer ýüzüniň tagtyna çykarylmalygandan soň gelen yzarlama barada aýdanda, şol yzarlama döwrüni “köp günler” diýip atlandyrýar.

Onuň tarapyndan goşunlar çykarlar, güýç-kuwwatiň mukaddes ýerini harlar, gündelik gurbanlygy aýyrlarlar we weýran ediji nejisligi ýerleşdirerler. Ähdine garşy pislik edýänleri ol ýaranjaň sözler bilen azdyrar; emma öz Hudasyň tanaýan halk güýçli bolar we uly işleri amala aşyrar. Halkyň arasyndaky düşüňjeli adamlar köp kişä öwretjekdirler; emma olar köp günläp gylyçdan, otdan, ýesirlikden we talaňçylykdan ýykyljakdyrlar. Daniel 11:31–33.

Rim onuň bilen baglanyşykly bolan pygamberlik wagty bilen bilelikde aýan edilýär; şonuň üçin hem Pawlus günä adamsynyň «öz wagtynda» aýan ediljekdigini aýdýar. Eger biz ony bilmesek, heläk bolýan görnüşimizi Rimiň tassyklaýandygy, şol pygamberlik wagtyň näme üçin şeýle köp gezek we şeýle köp usul bilen şekillendirilýändigini aýdyň görkezýär; çünki Hudaý «uly ähmiýeti bolmadyk zatlary gaýtalamaýar». Öňki aýatlarda hem şol wagtda döwrüniň soňy bellenip geçilýär.

Halkyň arasyndaky düşüňjeliler köp adama öwretjekdirler; emma olar köp günläp gylyçdan, otdan, ýesirlikden we talaňçylykdan ýykylarlar. Olar ýykylanda, az-kem kömek bilen goldanyrlarlar; ýöne köpüsi olara ýaranjaňlyk bilen goşular. Düşüňjelileriň käbiri hem olary synap görmek, arassalamak we ak etmek üçin, ahyrzamanyň wagtyna çenli ýykylar; çünki bu heniz bellenen wagtda üçindir. Daniel 11:33–35.

“Ahyrzamanyň wagty” “heniz bellenen wagt üçindir.” “Bellenen” diýen hebrý sözi “moed” bolup, ol kesgitlenen wagt ýa-da duşuşyk diýmegi aňladýar. Danyýel kitabynda “bellenen wagtyň” pygamberlik ähmiýeti we wajyplygy onuň näçe gezek ýatlanylýandygy arkaly görkezilýär. Laodikeýaly Adventistleriň juda az bölegi, eger-de bar bolsa, 1989-njy ýylyň “ahyrmamanyň wagty” bolandygyny, şonuň üçinem 1989-njy ýylyň bellenen wagt bolandygyny ykrar edýär. Bu, Hudaý tarapyndan bellenen bir pursatdy; şol wagtda Ol ýüz kyrk dört münleriň hereketi üçin bilimiň

möhürini açmalydy. Şol sebäpli Danyýel kitaby “bellenen wagtyň” “ahyryzamanynyň wagtynyň” gelip ýetendigini görkezýändigini barada şaýatlyk berýär. Danyýeliň sekizinji babynda bu pygamberlik nyşany beýan edilýär.

Soň men Ulai derýasynyň iki kenarynyň arasyndan bir adamyň sesini eşitdim; ol çagyryp şeýle diýdi: «Gabriýel, bu adama bu görnüşe düşünmegi üpjün et». Şeýlelik bilen, ol meniň duran ýerime golaý geldi; ol gelende, men gorkdum-da, ýüzin ýykyldym. Emma ol maňa şeýle diýdi: «Düşün, eý ynsan ogly; çünki bu görnüş ahyryzamanynyň wagtyna degişlidir». Ol meniň bilen gepleýärkä, men ýüzüm ýerde, çuň uka batypdym; ýöne ol maňa degdi-de, meni dik galdyrdy. Soňra ol şeýle diýdi: «Ine, gaharyň soňky döwründe nämeleriň boljakdygyny saňa bildirer; çünki bellenişen wagtda onuň soňy geler». Daniel 8:16–19.

On birinji bapdaky ýaly, bu aýatlardaky “ahyryň wagty” diýen jümledäki “ahyry” sözi “bellenilen” diýip terjime edilen sözden başga bir ýewreý sözüdür. Ahyryň wagty bellenilen wagtda başlanýan bir döwri aňladýar. “Bellenilen wagty” (moed) bir bellenişdir, ahyryň wagty (ýewreý sözi “gets”) bolsa bellenilen wagtda başlanýan bir wagty döwrüdür. Rim imperiýasyny açyp görkezýän hem şol “wagtdyr”, we şol “wagty” şeýle möhüm welin, şol wagty döwrüniň soňy hem-de şol wagtyň soňundan soň gelýän döwür birnäçe şaýat arkaly görkezilýär. Danieliň on birinji bapynyň ýigrimi dördünji aýatynda butparaz Rim dünýäni bir “wagty” dowamynda dolandyryan hökmünde anyklanýar.

Nyşanly bir “wagty” üç ýüz altmyş ýyldyr, çünki Mukaddes Kitapdaky bir ýylda üç ýüz altmyş gün bar. Butparaz Rim bir “wagty” höküm sürdü, papalyk Rim bolsa “bir wagty, wagtlar we ýarym wagty” höküm sürdü. Häzirki zaman Rimi nyşanly bir “sagaty”, ýa-da nyşanly “kyrk iki aý” höküm sürýär. 1844-nji ýyldan soň pygamberlik wagty ýokdur, şonuň üçin “sagaty” we “kyrk iki aý” ýakynda çykjak ýekşenbe kanunyndan başlap, ynsan synag möhletiniň ýapylmagyna çenli bolan döwürdir. Emma butparaz Rim miladydan öňki 31-nji ýylda bolan Aktium söweşinden başlap, Konstantin imperiýanyň paýtagtyny 330-njy ýylda Konstantinopola geçirýänçä in ýokary häkimiýet bilen höküm sürdi. Biz aşakdaky aýatlaryň butparaz Rim hakda aýdýandygyny bilýäris, çünki Mesih haça çüýlenende “bozuljak” “ähdiň hökümdary” hökmünde görkezilýär. Şol wagty höküm sürýän güýç butparaz Rimdi, şonuň üçin indi seretjek aýatlarymyz butparaz Rimi kesgitleýär.

Onuň ýerinde bir nejis adam çykar; oňa patyşalygyň hormaty berilmez. Emma ol parahatlyk bilen gelip, ýaranjaňlyk arkaly patyşalygy ele alar. Güýçli suw joşgunynyň goşunlary ýaly, onuň önünden süpürilip äkidiler we döwler; hatda ähtiň şazadasy hem. Onuň bilen baglaşylan ylalaşykdan soň bolsa, ol hile bilen hereket eder; çünki ol gelip, az sanly halk bilen güýçlener. Ol welaýatyň in hasylly ýerlerine-de parahatlyk bilen girer; ol atalarynyň-da, atalarynyň atalarynyň-da etmedik işini eder; ol olara oljany, talany we baýlygy paýlap berer. Şeýle hem ol berkitmelere garşy niýetlerini döreder, emma diňe bir wagta çenli. Daniel 11:21–24.

Soňky jümledäki “against” sözi hakykatda “from” manysyny berýär, we aýat butparaz Riminiň üç ýüz altmyş ýyl dowamynda öz galasyndan (Rim şäherinden) höküm sürjekdigini (onuň meýilnamalaryny önünden habar berýär) aýdýar.

“24-nji aýat. Ol welaýatyň iň bereketli ýerlerine-de parahatçylyk bilen girer; ol öz atalarynyň hem, atalarynyň atalarynyň hem etmedik zadyny eder; ol olaryň arasynda oljany, talany we baýlyklary paýlar; hawa, ol galalara garşy öz niýetlerini belli bir wagta çenli düzer.”

Adatça, Rimden öňki döwürlerde milletleriň gymmatly welaýatlara we baý topraklara eýe boluş usuly uruş we basyp alyş arkaly bolupdy. Indi Rim atalaryň hem atalarynyň atalarynyň etmedik işini etmelidi; ýagny, bu gazanylan ýerleri parahat ýollar arkaly kabul etmelidi. Ozal eşidilmedik bolan bu däp indi başladyldy: patyşalar öz patyşalyklaryny wesýet arkaly rimlilere galdyryp başladylar. Rim şeýle usul bilen uly welaýatlaryň eýesi boldy.

“Şeýlelik bilen Rimiň agalygynyň astyna gelenler mundan az bolmadyk peýda aldylar. Olara mähirli we ýumşaklyk bilen çemeleşildi. Bu, edil olja bilen talanyň olaryň arasynda paýlanyşy ýalydy. Olar duşmanlaryndan goralýardylar hem-de Rim häkimiýetiniň penasynda parahatlykda we howpsuzlykda dynç alýardylar.

“Bu aýatyň soňky bölegi barada Biskop Nýuton berkitmelere garşy däl-de, berkitmelerden öňünden habar beriji çäreler baradaky pikiri öňe sürýär. Rimliler muny ýedi depeli şäherleriniň berk galasyndan etdiler. ‘Hatda bir wagt üçin;’ şübhesiz, pygamberlik döwri bolan 360 ýyl. Bu ýyllar haýsy nokatdan hasaplanmalydyr? Ähtimal, indiki aýatda göz önüne getirilýän wakadan.”

“25-NJI AÝAT. Ol uly goşun bilen günortanyň patyşasyna garşy öz güýjüni we batyrlygyny gozgaýar; günortanyň patyşasy hem örän uly we kuwwatly goşun bilen söweşe gozgaljakdyr; emma ol durup bilmez, çünki oňa garşy hyýaly meýiller düzüler.”

23-nji we 24-nji aýatlar arkaly biz ýehudiler bilen rimlileriň arasyndaky b.e.öň 161-nji ýyldaky ylalaşyk döwründen bu tarapa, Rim ählumumy häkimligi ele alan wagta getirilýäris. Indi öňümüzde duran bu aýat günortanyň patyşasy Müsüre garşy kuwwatly bir ýörişi, şeýle hem uly we güýçli goşunlaryň arasynda bolup geçen ähmiýetli bir söweşi göz önüne getirýär. Şeýle wakalar şol wagtlar Rim taryhynda bolup geçdimi?—Hawa, bolup geçdi. Bu uruş Müsür bilen Rimiň arasyndaky uruşdy; söweş bolsa Aktiý söweşidi. Geliň, bu çaknyşyga alyp gelen ýagdaýlara gysgaça syn edeliň.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271–273.

Aşakdaky aýatlarda Daniel tarapyndan bellenen wagt we ahyrzaman ýene-de agzalýar.

Ol öz güýjüni hem-de batyrlygyny uly goşun bilen günorta patyşasyna garşy gozgalar; günorta patyşasy hem örän uly we kuwwatly goşun bilen söweşe galar; emma ol durup bilmez, çünki oňa garşy hileli meýiller düzüler. Hawa, onuň tagamynyň paýyndan iýýänler ony heläk ederler, onuň goşuny joşup geçer; we köp adamlar öldürilip ýykylarlar. Bu iki patyşanyň hem ýürekleri pislik etmäge meýilli bolar, we olar bir saçağyň başynda ýalan sözlärler; emma bu başa barmaz, çünki entek ahyr kesgitlenen wagtda bolar. Şondan soň ol uly baýlyklar bilen öz ýurduna dolanar; onuň ýüregi mukaddes ähtiň garşysyna bolar; we ol iş eder, soňra-da öz ýurduna gaýdyp barar. Kesgitlenen wagtda ol ýene dolanyp, günorta tarap geler; emma bu öňküsi ýaly-da, soňkysy ýaly-da bolmaz. Daniel 11:25–29.

Sekizinji bapda Gabriel “chazonyň”, ýagny iki münň baş ýüz ýigrimi ýylyň görüşiň, bellenen wagtda tamamlanjakdygyny, soňra bolsa “ahyrzamanyň wagty” diýlip görkezilen döwrüň

başlanjakdygyny aýtdy. Bu parçanyň içinde bellenen wagt, butparaz Rimiň dünýäni iň ýokary häkimiýet bilen dolandyrjak üç ýüz altmyş ýylynyň soňydyr. Bu parçanyň içinde hiç hili “ahyrzamanyň wagty” ýokdur, çünki taryhyň şol döwrüniň ahyrynda açylmaly bolup, möhürlenip goýlan hiç zat ýokdy.

Danyýlyň sekizinji babynda gazabyň “ahyry” baradaky görnüş — iki mün baş ýüz ýigrimi ýyl bolup, şol döwür iki mün üç ýüz ýyl bilen bir wagtda tamamlanan — “ahyryky wagta” çenli möhürlü saklandy; çünki 1844-nji ýylda, iki görnüşüň hem bellenen wagtynda, üçünji perişdäniň nury açyldy. Danyýlyň on birinji babynda, otuzynjy aýatdan otuz altynjy aýada çenli, 1798-nji ýylda “birinji gazabyň” ahyrynda, “ahyryky wagt” hökmünde görkezilen bir döwür bolmalydy; şol döwürde birinji perişdäniň nury açyldy. Şonuň üçin butparaz Rimiň wagt pygamberligi üçin “ahyryky wagt” ýokdy, diňe üç ýüz altmyş ýylyň haçan tamamlanýandygyny görkezýän bellenen wagt bardy; emma 1798-nji ýylda bellenen wagt hem, 1844-nji ýylda bellenen wagt hem, “ahyryky wagt” hökmünde görkezilen döwürde düşünilmeli bolan bir habary açdy.

Rim öz pygamberlik wagtynyň çäginde pygamberlik taýdan nähili şekillendirilýän bolsa, şonuň ýaly açylýar. “Wagt, wagtlar we wagtyň ýarysy”, “kyrk iki aý”, “mun iki ýüz altmyş gün” we “üç ýarym ýyl” papalygyň Garaňky asyrlarda höküm süren döwrüni aňladýan dürli nyşanlaryň käbiridir. Milleritleriň hereketini ýüz kyrk dört müňüň hereketi bilen baglanyşdyrýan wagt aralygy ýüz ýigrimi alty ýyldyr. Ýüz ýigrimi alty hem mün iki ýüz altmyş günün bir nyşanydyr, çünki ol şol mukdaryň ondan biri, ýagny onlygynyň biridir. 1863-nji ýyldaky pitneden 1989-njy ýylda bellenen wagta çenli bolan ýüz ýigrimi alty ýyl, 1989-njy ýyly Hudaýyň Öz soňky gün halky bilen bolan bellenen duşuşygy hökmünde kesgitleýär.

Biz bu barlagy indiki makalada dowam etdireris.

“Mukaddes Ýazgylary nädip gözlemeli? Taglymatymyzyň daýançlaryny biriniň yzyndan birini kakyp goýup, soňra ähli Mukaddes Ýazgyny öňden kabul eden pikirlerimize laýyk getirmäge synanyşmalymy? Ýa-da öz pikirlerimizi we garaýyşlarymyzy Mukaddes Ýazgylaryň öňüne getirip, nazaryýetlerimizi her tarapdan hakykat Mukaddes Ýazgylary bilen ölçemeli? Mukaddes Kitaby okaýanlaryň, hatda ony öwredýänleriň köpüsi-de, öwredýän ýa-da öwrenýän gymmatly hakykatlaryna doly düşünmeýärler. Adamlar, hakykat aç-açan görkezilen wagty-da, ýalňyşlyklary kabul edýärler; eger-de olar diňe öz taglymatlaryny Hudaýyň sözüne getirseler we öz pikirleriniň dogrudygyny subut etmek üçin Hudaýyň sözünü öz taglymatlarynyň ýagtylygynda okamadyklar bolsa, onda garaňkylykda we körlükde ýöremezlerdi, ne-de ýalňyşlygy gujaklardylar. Köpler Mukaddes Ýazgynyň sözlerine öz garaýyşlaryna laýyk gelýän many berýärler, şeýlelikde Hudaýyň sözünü nädogry düşündirmek arkaly özlerini azaşdyrýarlar we başgalary-da aldap-ýoldan çykarýarlar. Hudaýyň sözünü öwrenmäge girişenimizde, muny pesgöwünli ýürekler bilen etmelidiris. Her hili nebisparazlyk, her hili üýtgeşik görünmek söýgüsi bir gyra goýulmalydyr. Uzak wagt bäri saklanyp gellen pikirler ýalňyşsyz hasap edilmeli däl. Ýahudylaryň öz uzakdan bäri ornaşan döp-dessurlaryny terk etmäge islegsizligi olaryň heläkçiligine sebäp boldy. Olar öz garaýyşlarynda-da, Mukaddes Ýazgylara beren düşündirişlerinde-de hiç bir kemçiligi görmek islemediler; ýöne adamlar belli bir garaýyş näçe wagt bäri kabul edip gelseler-de, eger ol ýazylan söz tarapyndan açyk-aýdyň goldanyлмаýan bolsa, ol ret edilmelidir.

“Hakykaty ýürekden isleýänler öz garaýyşlaryny barlag we tankyt üçin açyp goýmakdan ýüz öwürmezler, hem-de pikirlerine we düşüňjelerine garşy çykylsa, muňa nägile bolmazlar. Kyrk ýyl mundan ozal biziň aramyzda ösdürilen ruh şudy. Biz imanda we taglymatda bir bolmagymyz üçin doga edip, janymyzda agyr ýüklilik bilen bir ýere ýygnanardy; çünki Mesihniň bölünmeýändigini bilýärdik. Her gezek diňe bir nokat derňewiň meselesi edilýärdi. Bu derňew geňeşlerine çuňňur mynasyplyk häsiýet berýärdi. Mukaddes Ýazgylar hormat we haýbat duýgusy bilen açylýardy. Köplenç biz hakykata has gowy düşünmäge laýyklaşmak üçin agyz bekleýärdik. Yhlasly dogadan soň, haýsydyr bir nokat düşünilmedik bolsa, ol ara alnyp maslahatlaşylýardy, we her kim öz pikirini erkin beýan edýärdi; soňra biz ýene-de dyza çöküp doga edýärdik, we Hudaýyň bize bir pikire gelmäge, Mesih bilen Ata bir bolşy ýaly bir bolmaga kömek etmegi üçin asmana yhlasly ýalbaryşlar göterilýärdi. Köp ýaş döküldi. Eger bir dogan başga birini, belli bir parçany özüniň düşünişi ýaly düşünmändigini sebäpli, düşüňjesiniň haýallygy üçin käýinse, käýinç alan adam soňra öz doganynyň elinden tutup: ‘Geliň, Hudaýyň Mukaddes Ruhuny gamlandyрмаýalyň. Isa biziň bilendir; geliň, pesgöwünli we öwrenmäge açyk ruhy saklaýyn’ diýerdi; we ýüzlenilen dogan: ‘Meni bagyşla, dogan, men saňa adalatsyzlyk etdim’ diýerdi. Soňra biz ýene bir gezek doga möwsümine baş egýärdik. Biz şu görnüşde köp sagatlar geçirýärdik. Adatça biz bir gezekde dört sagatdan köp bilelikde öwrenmezdik, emma kähalatlarda tutuş gije Mukaddes Ýazgylary mynasyplyk bilen derňemekde geçirilýärdi, şeýdip öz döwrümüz üçin hakykata düşüňip bilerdik. Käbir ýagdaýlarda Hudaýyň Ruhy meniň üstüme inerdi, we kyn bölümler Hudaýyň bellän ýoly arkaly aýdyň edilýärdi, şonda doly sazlaşyk bolýardy. Biziň hemmämiz bir pikirde we bir Ruhda bolýardyk.

Biz Mukaddes Ýazgylaryň haýsydyr bir adamyň pikirlerine laýyk getirilip ýoýulmazlygyny iň yhlasly ýagdaýda gözledik. Aratapawutlarymyzyň mümkin boldugyça az bolmagy üçin, dürli pikirleriň bar bolan we ikinji derejeli ähmiýete eýe bolan nokatlarynda uzak durmazlyga çalyşdyk. Emma her bir janyň ýüregindäki esasy ýük, doganlaryň arasynda Mesihniň Öz şägitleriniň Özi bilen Ata nähili bir bolsa, şolar hem bir bolsunlar diýip eden dilegine laýyk geljek ýagdaýy döretmekdi. Käwagt doganlaryň biri ýa-da ikisi görkezilen garaýşga gaýduwsyzlyk bilen garşy durardylar we ýüregiň tebigy duýgularyna görä hereket ederdiler; emma şeýle meýil peýda bolanda, biz barlaglarymyzy wagtlaýyn togtadardyk we ýygnaýymyzy soňa goýardyk, şeýlelik bilen her birine doga arkaly Hudaýa ýüz tutmaga, başgalar bilen gürrüňdeş bolmazdan, aratapawudyň nokadyny öwrenmäge we asmandan nur soramaga mümkinçilik berlerdi. Mähirli gatnaşygyň beýanlary bilen biz aýrylyşardyk, ýene-de mümkin boldugyça tiz wagtda goşmaça barlag üçin duşuşmak üzere. Kä wagtlar Hudaýyň güýji üstümize aýratyn görnükli ýagdaýda inerdi, we aýdyň nur hakykatyň nokatlaryny açan mahaly, biz bilelikde aglardy hem-de şatlanardyk. Biz Isany söýýärdik; biz biri-birimizi söýýärdik.

“Şol günlerde Huda bizim üçin işledi, hakykat bolsa janlarymyz üçin gymmatlydy. Şu günki agzybirliğimiziň synagyň barlagyna cydap biljek bir häsiýetde bolmagy zerurdyr. Biz bu ýerde Ussadyň mekdebinde, ýokardaky mekdep üçin taýýarlansak diýip durus. Göwnüň ögünligi Mesihçe götermäge öwrenmelidir, munuň arkaly öwredilýän sapak bolsa biziň üçin örän uly ähmiýete eýe bolar.

“Öwrenmeli sapaklarymyz köp, hem-de öwrenenlerimiziň köpüsini, köpüsini ýatdan çykarmaly. Diňe Hudaý we asman ýalňyşsyzdy. Özleriniň mähir bilen saklaýan bir garaýşyndan hiç haçan ýüz öwürmeli bolmaz diýip, pikirini üýtgetmäge hiç wagt zerurlyk bolmaz diýip hasap edýänler lapykeç bolarlar. Biz öz pikirlerimize we garaýyşlarymyza berk tutanýerlilik bilen ýapyşyp duran wagtyňyz, Mesihniň dogra eden birligini gazanyp bilmeris.”
Review and Herald, July 26, 1892.